

Sygn. akt VI Ga 126/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 05 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy P. Naworski

po rozpoznaniu w dniu 05 sierpnia 2016 r. w Toruniu

w postępowaniu uproszczonym

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko A. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 18 kwietnia 2016 r., sygn. akt V GC 127/16

I. oddała apelację,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600,00 zł (sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.915,00 zł z ustawowymi odsetkami od 03 września 2013 r. i kosztami procesu.

Sąd ten ustalił, że powód sprzedał pozwanemu wodę mineralną za kwotę 4.661,80 zł wystawiając fakturę VAT (...) z dnia 24 lipca 2013 r., określając termin płatności na dzień 02 września 2013 r. W wyniku wzajemnej kompensaty oraz częściowej zapłaty przez pozwanego, do uregulowania pozostała kwota dochodzona pozwem, tj. 1.915,00 zł. Pozwany nie zaprzeczył, że kupił od powoda wodę w ilości i za cenę określoną w fakturze VAT (...), jednak, z nieznanymi mu przyczyn, prawdopodobnie na skutek przeoczenia, nie została na rzecz powoda uregulowana w całości należność objęta fakturą dochodzoną w niniejszym postępowaniu. Po upływie terminu płatności pozwany trzykrotnie wpłacał część należności wynikającą z faktury VAT (...): w dniu 12 stycznia 2014 r. 1.000,00 zł, w dniu 05 lutego 2014 r. 316,80 zł i w dniu 20 marca 2014 r. 200,00 zł. Wskazując na termin wymagalności roszczenia wynikający z tej faktury (02 września 2013 r.) pozwany podniósł zarzut przedawnienia, którego termin, wynikający z art. 554 k.c., wynosi dwa lata. Tymczasem pozew został złożony dnia 17 listopada 2015 r.

Sąd pierwszej instancji uznał zarzut przedawnienia za chybiony wskazując, że pozwany zapłacił część długu mając jednak pełną świadomość, że wymagalna jest cała wierzytelność wynikająca z tej faktury. Świadczy o tym choćby sformułowanie użyte przez pozwanego w sprzeciwie, iż „z nieznanymi jemu przyczyn, prawdopodobnie na skutek przeoczenia, nie została na rzecz powoda uregulowana w całości należność objęta fakturą dochodzoną w niniejszym postępowaniu”. W związku z tym trzykrotne wpłaty stanowiły bez wątpienia co najmniej przejaw wiedzy pozwanego

o istnieniu całego długu wobec powoda, a wynikającego z faktury wskazanej w pozwie i jednocześnie przejaw woli, że zamierza ten dług spłacić. W konsekwencji doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia na skutek uznania długu, którego termin przedawnienia, po ostatniej wpłacie, rozpoczął swój dwuletni bieg na nowo dnia 20 marca 2014 r. Mając powyższe na uwadze Sąd a quo na podstawie art. 535 k.c. zasądził dochodzoną kwotę wraz z odsetkami i kosztami procesu (k. 52 i 59-60).

Pozwany w apelacji od wyroku zarzucił mu:

1. naruszenie prawa materialnego, tj.:

a) art. 123 § 1 pkt 2 k.c. przez przyjęcie, że pozwany spełniając świadczenie częściowo uznał roszczenie w powstałej wysokości., przez co doszło do przerwy biegu terminu przedawnienia,

b) art. 6 k.c. przez pominięcie, że powód nie wykazał, aby pozwany dokonując częściowego zaspokojenia świadczenia wiedział o istnieniu roszczenia w dochodzonej wysokości,

2. naruszenie prawa procesowego, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób

- dowolny przez przyjęcie, że pozwany spełniając świadczenie częściowo miał świadomość, że wymagana jest cała wierzytelność wynikająca z faktury, a trzykrotne wpłaty stanowiły co najmniej przejaw wiedzy pozwanego istnieniu całego długu i przejaw woli, że zamierza ten dług spłacić, podczas gdy brak jest dowodu, z którego miałyby wynikać wiedza pozwanego o wysokości roszczenia powoda, jak również wola jego zaspokojenia,

- nielogiczny i sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego poprzez przyjęcie, że pozwany spełniając świadczenie częściowo wyraził wolę i zamiar spłaty długu w całości,

b) art. 328 § 2 k.c. poprzez niewskazania na jakich dowodach nastąpiło przyjęcie, że pozwany miał pełną świadomość, że wymagalna jest cała wierzytelność z faktury dochodzona pozwem.

Wskazując na te podstawy apelujący skarżący wniósł o zmianę zaskrzonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania za obie instancje ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji (k. 66-68).

Powód wniósł o oddalenie apelacji i o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego kwestionując zarzuty apelacji (k. 77-78).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd odwoławczy podziela i przyjmuje za swoje wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy ustalenia Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną ocenę prawną, opisane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli sąd odwoławczy nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku wydanego w postępowaniu uproszczonym powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Zarzut naruszenia art. 328 § 3 k.p.c. jest chybiony. Sąd pierwszej instancji uzasadnił stanowisko, zgodnie z którym pozwany płacąc część należności wynikającej z faktury VAT nr (...) miał świadomość, że wymagalna jest cała wierzytelność, przytaczając treść sprzeciwu od nakazu zapłaty. Na marginesie dodać trzeba, że w świetle art. 505⁹ § 1¹ pkt 2 apelację w postępowaniu uproszczonym można oprzeć na zarzutach naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło mieć ono wpływ na wynik sprawy. Jasne jest, że naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. nie podpada pod tę przesłankę.

Nietrafny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd tego przepisu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (orzeczenie SN z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, LexPolonica nr 1934200). Tak, jak w przypadku poprzedniego zarzutu skarżący neguje ustalenie Sądu a quo, że pozwany płacąc część należności miał świadomość wymagalność całego długu. Pomijając przytoczony przez Sąd Rejonowy fragment uzasadnienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, z którego wynika, że pozwany nie zapłacił reszty należności z uwagi na przeoczenie, należy dodać dalsze argumenty. O tym, że pozwany zdawał sobie sprawę z tego, że płaci część należności wynikającej z faktury VAT nr (...) świadczy treść dokumentów bankowych, z których wynika, że pozwany płacąc część należności wskazywał na nr faktury (...) (k. 47-49). Nie sposób w tej sytuacji przyjąć, że pozwany nie zdawał sobie sprawy jaki dług płaci oraz, że jest on wymagalny, co podważa zasadność zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Nie zasługują na poparcie zarzuty naruszenia prawa materialnego, które łączą się z zarzutami natury procesowej, a zwłaszcza zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt 2 k.p.c. przez przyjęcie, że pozwany spełniając świadczenie częściowo uznał roszczenie w powstałej wysokości, przez co doszło do przerwy biegu terminu przedawnienia.

Istota problemu, przeniesiona na etap postępowania apelacyjnego, sprowadza się do kwestii tzw. uznania niewłaściwego przerywającego bieg terminu przedawnienia. Uznanie niewłaściwe, w ocenie Sądu Okręgowego, nie jest oświadczeniem woli, lecz oświadczeniem wiedzy, a jego treścią jest każde zachowanie się dłużnika, które stanowi wyraz jego świadomości o istnieniu roszczenia, usprawiedliwiający bierność wierzyciela. Uznanie niewłaściwe przypomina instytucję prawa postępowania cywilnego, a mianowicie – przyznanie faktu. O ile jednak treścią tego ostatniego byłby sam fakt bycia dłużnikiem, o tyle przy uznaniu niewłaściwym chodzi o wyraz świadomości samego zobowiązanego. Stanowisko to znajduje wyraz w orzecznictwie. Sąd Najwyższy podkreśla, że dla skuteczności uznania niewłaściwego nie jest wymagane istnienie po stronie zobowiązanego zamiaru wywołania skutku prawnego w postaci przerwania biegu przedawnienia. Istotne jest, zdaniem SN, by zachowanie zobowiązanego mogło uzasadniać przekonanie osoby uprawnionej, iż zobowiązany jest świadom swojego obowiązku (np. wyrok z dnia 25 marca 2010 r., I CSK 457/09, LEX nr 653955). Uznanie jest traktowane jako przejaw lojalności dłużnika, dzięki któremu wierzyciel może oczekiwać dobrowolnego spełnienia świadczenia, co z kolei zapobiega wytaczaniu niepotrzebnych procesów (np. wyrok SN z dnia 11 sierpnia 2011 r., I CSK 703/10, LEX nr 898249). W rzeczywistości chodzi o działania faktyczne dokonujące się najczęściej bez słów. Ich analiza musi oczywiście uwzględniać treść świadomości dłużnika, która zostaje ujawniona przez jego zachowanie się.

Doktryna zgodnie przyjmuje, że zapłata części długu co do zasady stanowi uznanie niewłaściwe. Uznanie niewłaściwe, co istotne, ma na celu ochronę wierzyciela, a nie dłużnika. Zapłata przez dłużnika części należności wynikającej z faktury VAT niewątpliwie uzasadnia przekonanie wierzyciela o świadomości dłużnika istnienia obowiązku zapłaty pozostałej części długu. In concreto nie bez znaczenia jest i to, że taka zapłata miała miejsce trzy razy.

W konsekwencji zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt 2 k.c. jest chybiony. Taka ocena tego zarzutu podważa też poprawność kolejnego, a więc naruszenia art. 6 k.c.

Z tych względów apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu (art. 385 k.p.c.). Koszty postępowania apelacyjnego obciążają pozwanego stosownie do art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. W związku z tym należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 600,00 zł określonej w taryfie radcowskiej.

Skarga kasacyjna nie służy

(...)

1.(...)

2. (...)

3. (...)

T., (...)